

- налаштуйте позитивний морально-психологічний клімат у закладі, сформууйте колегіальні, партнерські демократичні відносини;
- на основі аналізу даних моніторингу та контролю прийміть актуальні управлінські рішення для успішної реалізації поставлених стратегічних цілей і завдань.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». Редакція від 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Редакція від 15.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 765 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.08.2024 р. № 1/115281-24 «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-orhanizatsiiu-20242025-navchalnoho-roku-v-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity>.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 р. № 1480 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#Text>.

ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Валентина ЯЦЕЙКО,

методист обласного навчально-методичного центру освітнього менеджменту та координації методичних формувань комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»

Проектне навчання (project-based learning) дедалі більше набирає обертів, оскільки є дуже ефективним і актуальним підходом до викладання та навчання. Численні дослідження вказують на те, що після його успішного впровадження в учнів покращується мотивація до навчання та підвищується рівень досягнень. Така форма роботи допомагає реалізувати частково програму ранньої профорієнтації учнів, аби в майбутньому випускники свідомо обирали професію і навчальний заклад.

Залучаючи учня до діяльності, ми скеровуємо його на пізнання світу і себе в ньому. Але при цьому завжди пам'ятаємо слова Ш.О. Амонашвілі про те, що силоміць збагачувати духовний світ дитини – все одно, що зловмисно висаджувати райські яблука в отруйний ґрунт. Бо дійсно, світ дитинства є, і він не такий, як світ дорослих. А тому ми повинні вміти жити в ньому разом із нашими вихованцями, а не поспішати тягти їх у доросле життя [2].

Оскільки навчання – це соціальна активність, яка відбувається в межах учнівських груп, культури та минулого досвіду, через проєктне навчання учні мають можливість використовувати не лише знання з навчальних дисциплін, а й вчитися вести перемовини, ухвалювати спільні рішення, нести відповідальність відповідно до ролі в навчальній команді й разом інтерпретувати результати своєї діяльності.

Це дає можливість педагогам побачити учнів у новому світлі, допомагати їм розвивати вроджені здібності в новий спосіб, що не вдається часом у традиційній системі уроку. Крім того, часто проєктне навчання реалізується через міждисциплінарні зв'язки, що виходять за межі програми одного конкретного предмету. Це значно розширює можливості вчителя і сприяє креативності, а учні часто мають завдання, у процесі вирішення яких отримують практичні навички, не передбачені в теоретичній частині навчального процесу. Тобто навчання відбувається природним шляхом, ненав'язливо, адже ціль – не вивчити, а виконати завдання, отримати результат, що дійсно мотивує дітей.

Метод проєктів завжди орієнтований на діяльність учнів – індивідуальну, парну, групову, яку здобувачі освіти виконують протягом певного відрізка часу. Такий формат навчання передбачає залучення учнів до систематизації та набуття знань, створення власних продуктів. Він розвиває уміння критичного мислення, творчості, взаємодії, спілкування, розв'язування проблем, утілення педагогіки партнерства тощо. Проєктний метод – це інструмент, який створює передумови для розвитку ключових компетенцій (вміння вчитися, інформаційно-комунікаційної, громадянської і соціальної, комунікативної, здоров'язбережувальної тощо) і самостійності учня в досягненні нового, стимулюючи його природну допитливість і творчий потенціал [12].

Проєктна діяльність надає можливість реалізації Концепції НУШ відповідно до Державного стандарту початкової освіти, що базується на інтегрованому, проєктному та дослідницько-пізнавальному підходах. Вона є ключовим елементом Нової української школи, сприяючи активному та творчому навчанню учнів, допомагає їм набувати не лише знань, але й вмінь, необхідних для реального життя та вирішення життєвих проблем. Розглянемо проєктну діяльність в НУШ:

- Активне навчання. Проєкти передбачають, що учні не лише слухають інформацію, а й беруть активну участь у процесі пізнання, самостійно шукаючи та обробляючи інформацію, застосовуючи її на практиці.
- Розв'язання життєвих проблем. Проєкти часто пов'язані з реальними ситуаціями та проблемами, що допомагає учням навчитися застосовувати знання та вмінь в реальних умовах.
- Співпраця та комунікація. Проєкти, як правило, виконуються в групах, що сприяє розвитку навичок співпраці, комунікації та обговорення ідей.

- Творчість та інновації. Проєкти дозволяють учням проявляти творчі здібності, вибирати власні теми та шляхи їх розв'язання, що сприяє розвитку інноваційного мислення.
- Інтегрований підхід. Проєкти часто охоплюють знання з різних предметів, що дозволяє учням бачити зв'язки між різними науками та отримувати більш цілісну картину світу.

Відтак проєктна діяльність у закладах освіти набирає все більшої популярності як ефективний інструмент активізації навчального процесу, розвитку творчого та критичного мислення учнів. Застосування проєктних підходів дозволяє створювати інноваційну, динамічну, адаптовану до сучасних вимог освітню екосистему.

Навчання, засноване на проєктах (Project Based Learning, PBL) – це динамічний підхід до навчання в класі, який дає учням можливість досліджувати реальні проблеми та виклики через призму практичних проєктів. На відміну від традиційних методів навчання, PBL – це не просто запам'ятовування фактів і цифр. Це подорож у пошуках, де навчання стає активним процесом, у якому беруть участь усі учні.

Насправді, проєктна діяльність стала актуальним об'єктом досліджень багатьох науковців, серед вітчизняних учених: О. Алейнікова, О. Боднар, В. Бондар, Л. Ващенко, І. Мазур, В. Маслов, І. Підласий, З. Рябова, А. Цимбалару; зарубіжні науковці: Arno Delhij, Rini van Solingen та Willy Wijndands, Д. Джонс, О. Заїр-Бек, У. Кіпатрік, М. Ступницкая, Н. Яковлева та інші.

Поняття проєкт має достатньо багато трактувань в освітньому менеджменті. Спільною характеристикою усіх визначень є те, що це поняття пов'язане з процесом створення якогось продукту через деталізований план, у якому прописані усі системні характеристики управління проєктом.

На відміну від традиційної системи навчання, проєктне, за Дьюї, має формувати критичне, рефлексивне мислення учнів, поглиблюючи їх власний досвід. Учні повинні бути активними учасниками свого навчання, а не пасивними спостерігачами. Проєктна діяльність дозволяє дітям брати участь у реальних завданнях, які мають практичне значення. Дьюї підкреслював важливість інтеграції теоретичних знань з практичним досвідом. Основні принципи навчання: проблемність, інтерактивність, орієнтація на особистісний розвиток учнів, тому у якості ідеї було запропоновано відмовитися від традиційної навчальної програми [6].

Розглянемо основні ознаки проєкту:

- Обмежений час його виконання: є точка початку проєкту та точка кінця.
- Для його реалізації потрібні ресурси (і вони обмежені).

- Проект – це тимчасова система, він не повторюється після завершення (але може початися новий проект).
- Проект – це завжди керування змінами.
- Результат проекту – непередбачуваний і завжди унікальний.

У наш час освітньому процесу закладів загальної середньої освіти приділяється достатня увага, тому що освітній потенціал країни є одним з чинників розвитку національної економіки. На сучасному етапі реформування освітньої галузі важливого значення набуває саме процес удосконалення управлінської діяльності та методичного супроводу розвитку управління проектами, оскільки проекти увійшли у практику управління освітнім процесом як найбільш ефективний інструмент формування дослідницької компетентності учнів та розвитку ефективності навчально-пізнавальної діяльності. Процес управління проектами у закладі загальної середньої освіти достатньо складний. Якщо керівник закладу освіти не приділяє належної уваги управлінню проектами, він не зможе оцінити, яку користь приносять проекти для підвищення якості освітнього процесу. На сьогодні управління проектами достатньо досліджено у сфері економіки, а також частково в освіті. Однак актуальність цього напрямку управління не применшує. Не завжди менеджер проекту має велику команду. Дуже часто в секторі культурних і креативних індустрій менеджер проекту – людина багатофункціональна, яка наділена широким спектром компетенцій. У будь-якому випадку основні функції проектного менеджера співвідносяться з усіма процесами, які відбуваються в проекті, зокрема:

1. Керування комунікаціями – значною мірою саме внутрішніми, між членами команди, внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами.
2. Керування командою – часто управління талантами, робота з творчими людьми та митцями. Тут усе: від пошуку команди до організації її роботи, менторства та мотивування.
3. Керування зацікавленими сторонами – робота з усіма, хто так чи інакше зацікавлений (або незацікавлений) у вашому проекті та може на нього вплинути: від партнерів і спонсорів до медіа й органів влади.
4. Керування змістом проекту – наповнення його контентом, внесення необхідних змін, коригування завдань проекту.
5. Керування часом – дотримання термінів, відстеження загального графіку проекту.
6. Керування вартістю – усе, що стосується фінансового ресурсу проекту.
7. Керування якістю – від визначення критеріїв якості до постійного відстеження та контролю того, наскільки реальність відповідає очікуваному результату.

8. Загальний моніторинг і контроль виконання проєкту, інтеграція усіх його компонентів та процесів задля досягнення цілей проєкту.

Отже, лідерські якості, упевненість у собі та у своїй справі, аналітичні здібності, самоорганізація та бажання братися до роботи – ось ключові характеристики проєктного менеджера. До того ж йому необхідно володіти знаннями із загального менеджменту та проєктної діяльності, розуміти специфіку креативних індустрій, володіти іноземною мовою, вміти працювати з людьми та вести перемовини і, наостанок, – вміти бачити картину в цілому й аналізувати її.

Безперечно, злагоджена команда – важливий фактор успіху будь-якого проєкту, одночасно команда – це один з найскладніших компонентів для будь-якого проєктного менеджера.

Чи зможе одна людина без команди побудувати справжню імперію? Історії успіхів показують, що саме вдало підібрана і добре злагоджена команда — це те, що приведе до успіху будь-який бізнес (за винятком рідкісних випадків, звичайно).

Формуючи команду, варто звертати увагу не тільки на компетенцію людини, її професійний досвід і навички, а й на характер, цінності та прагнення. Щоб команда спрацювалася і була максимально ефективною, вона повинна складатися з людей, які мають схожі принципи та поділяють однакову корпоративну культуру.

Найпростіший приклад з історії: команда — це військо, кожна дія якого націлена на перемогу над противником. У війську всі воїни діють злагоджено, продумано і з опорою на спільну мету.

Краще зрозуміти суть командної роботи можна, виділивши її головні риси:

- спільна робота: команда – це не сума окремих частин, а єдине ціле – певна структурована група людей, кожен член якої взаємодоповнює іншого;
- продумане позиціонування кожного з її учасників, тобто кожен з членів цієї групи розуміє всю повноту ситуації й обізнаний в стратегічних цілях, має закріплений за ним ряд завдань і несе відповідальність за виконання кожного з них;
- комунікація: у команді кожен учасник відвертий і чесний з іншими, готовий вирішувати конфлікти ще на етапі їх зародження;
- автономія: кожна команда — автономна частина в структурі будь-якої організації; у неї є ряд продуманих способів взаємодії з керівними інстанціями та іншими командами, але вони не мають ніякого впливу на процеси, які відбуваються саме в цій групі;
- синергія: ефект від спільної роботи команди якісно перевершує ефект від роботи окремих людей: спільна робота фахівців може в сумі дати набагато більше, ніж результати їх роботи поодиноці. Ефект Синергії і полягає в

тому, що результат поєднання стає сильніше за суму окремих дій. Тобто взаємодія двох і більше людей в сумі дає більше, ніж діяльність кожного з них окремо. І на виході зростає ефективність діяльності, з'являються нові якості, збільшується цінність, масштаб. У тому числі бренду.

Таким чином, ми бачимо, що командна робота — це не прості взаємостосунки між людьми, які працюють в одній організації або над одним проєктом. Така взаємодія — швидше співпраця між окремими працівниками, яка поширюється на різні сфери і завдання. Командна робота — це діяльність групи людей, яка зосереджена на вирішенні конкретної задачі. Команда — це і є окрема «одиниця» в механізмі функціонування організації.

Командна робота до всього викладеного вище значно відображається на ефективності окремо взятих членів команди. По-перше, діти, які спільно працюють, відрізняються більшою рішучістю і готовністю співпрацювати з дітьми, які мають кращі оцінки. По-друге, робота в команді робить дитину більш відкритою і терпимою по відношенню до інших. Це допомагає їй в подальшому легше налагоджувати зв'язки з людьми й організаціями. По-третє, працюючи в команді, вирощуєш у собі більш високий емоційний інтелект. Тобто, вона здатна краще проявляти емпатію і повагу до інших, вміє уважно слухати і прислухатися, відрізняється повагою і терпимістю по відношенню до оточення. І останнє: командні гравці високо цінуються на ринку праці. Це підвищує значущість людини як фахівця і стає відмінним пунктом в її резюме.

Підсумовуємо, чому важлива командна робота: по-перше, це потужний інструмент ефективного досягнення цілей і реалізації поставлених завдань. По-друге, командна робота — це інструмент для особистісного та професійного зростання кожного, хто є членом цієї команди.

У чому ж переваги проєктного навчання?

Для учнів:

традиційна аудиторія перетворюється у відкритий навчальний простір, у якому учні рухаються у власному темпі;

у процесі виконання проєкту виникає потреба в самонавчанні та самовдосконаленні;

навчання на основі запам'ятовування та повторення переходить до інтеграції, відкриття та презентації набутих знань;

учні мають можливість проходити всі етапи «виробництва»: від ідеї, створення моделі майбутнього продукту до його реалізації.

Для вчителів:

надає вчителям можливість вибудувати позитивну історію стосунків з учнями за нових умов;

підібрати учням ролі, підкресливши їхні індивідуальність і природні таланти.

Звичайно, на фоні очевидних переваг існує й певна небезпека застосування проектного навчання: виникає ризик не виконати навчальну мету і не досягти результатів. Але цього можна уникнути, якщо раціонально спланувати процес.

Систему управління може розробити керівник закладу освіти або керівник проекту. Система управління проектами являє собою організаційно-технологічний комплекс методичних, технічних, програмних і інформаційних засобів, спрямованих на підтримку і підвищення ефективності реалізації проектів [12]. Спираючись на подане трактування, вважаємо, що в таку систему повинні входити такі компоненти: назва, цілі, зміст, алгоритм, терміни, ресурси, комунікація між учасниками, ризики, показники ефективності, очікуваний результат. Для побудови системи управління проектами необхідно визначити відповідні принципи. На нашу думку, важливими принципами в управлінні проектами є:

- ієрархії – цей принцип пов'язаний з рівнями управління проектами; керівник проекту звітує перед керівником закладу освіти і виконує, разом з тим, його завдання; крім керівника проекту, є керівники команд, котрі мають звітувати перед керівником проекту і перед керівником закладу освіти;
- доступності – цей принцип вимагає дотримання певних правил: від простого викладу матеріалу до складного, а також урахування вікових особливостей учнів, їх можливостей при виконанні завдань керівника проекту;
- цілеспрямованості – цей принцип орієнтується на забезпечення кінцевої мети проекту і дає змогу планомірно рухатись далі завдяки керуючим діям команди проекту;
- пріоритетності складових системи – цей принцип розглядає проект, що складається з певних системних позицій. Це означає, що процес управління проектами є єдиним цілим. Необхідне чітке встановлення зв'язків між різними елементами проекту, їх структуризація, розробка комплексу взаємопов'язаних організаційних, технічних, та інших заходів; пріоритетними складовими проекту можна вважати мету, алгоритм та критерії оцінки отриманого продукту;
- оперативності – цей принцип вимагає від учнів та вчителів швидкого виконання поставлених задач, мети проекту та оперативної реалізації проекту. Принцип оперативності потребує більш чіткого розподілу повноважень, знання менеджменту та управління проектами;
- оптимальності – в управлінні існують тисячі можливих варіантів організації, побудови, реалізації проектної діяльності, але лише один з них буде найкращим за певних умов. І принцип оптимальності ставить перед собою мету: порівняти всі можливі варіанти і вибрати найкращий;
- невтручання – будь-яке втручання в управлінні проектами відбувається, якщо виконавці не забезпечують виконання своїх функцій у повному обсязі.

На нашу думку, характеристиками проекту є:

– тимчасовість – ця характеристика відображає короткочасність як дії самого проєкту, так і управління ним, однак за часовими межами управління буде довшим, ніж функціонування самого проєкту.

– операційність – цей механізм пов'язаний з алгоритмізацією проєкту, його поділ на певні операції; чим цей поділ на операції буде точнішим, тим краще буде результат;

– технологічність – це раціональна організація проєкту на всіх його етапах за принципом автоматизації, тобто учасники повинні до деталей розуміти всі операції, включатись у них і навіть удосконалювати самі операції;

– прогностичність – необхідна для виявлення непередбачуваних проблем під час проєкту, а також прогнозування і планування вважаються одними з основних функцій менеджменту;

– модельованість – вчителі або керівники складають модель проєкту як своєрідний інструмент для пізнання, за допомогою якого учні вивчають об'єкт, що вони досліджують. У моделюванні вчитель може запропонувати учням кілька можливих варіантів дослідження;

– пошуковість – потребує дослідницької компетентності учнів та керівників зокрема. Без розуміння того, як раціонально використати дослідницькі інструменти, зокрема, як робити вибірки, використовувати критеріальний підхід, збирати та обробляти інформацію – неможливо досягти очікуваного результату;

– пізнавальність – це самостійний пошук учнями інформації, її дослідження, а також пошук вирішення досліджуваної проблеми проєкту;

– згуртованість команди – означає єдність всіх учасників команди; учні повинні мати спільний інтерес до проєкту, мати спільну мету для її успішного досягнення. У всіх учнів повинна бути мета дослідити джерело та успішно його представити керівнику;

– керованість – проєкт як об'єкт управління повинен бути контрольованим. Керованість дає можливість спостерігати, як відбувається реалізація проєкту та контролювати хід виконання проєкту.

Робота над проєктом потребує від учителя та учнів чимало ресурсів і часу, однак досвід показує, що це варте затрачених зусиль, адже учні бачать конкретний результат – продукт проєктної діяльності, а учитель досягає головної мети – навчає їх працювати самостійно, застосовувати знання на практиці, взаємодіяти в команді.

За домінуючими видами діяльності проєкти класифікують як дослідницькі, творчі, рольові, інформаційні. Розглянемо їх особливості.

Дослідницький проєкт: має структуру, яка наближена або повністю співпадає з науковим дослідженням (відмінним від наукового є те, що учні не роблять відкриття в науці); виконується в реальних життєвих умовах;

передбачає застосування теоретичних знань в незнайомій ситуації; активно використовується наочність; вивчається практичне застосування явища, закону; має конкретний результат.

Творчий проєкт: відсутня детально розроблена структура спільної діяльності учасників; кожен учасник виконує ту роль, яка відповідає його інтересам, умінням; оформлюється у вигляді сценарію відеофільму, вистави, програми свята, плану твору, статті, репортажу, дизайну і рубрик газети, книги, альбому тощо.

Рольовий проєкт: учасники грають певні ролі; ролі обумовлені характером, змістом, особливістю проблеми проєкту; результати таких проєктів можуть окреслюватись як на початку проєкту, так і вимальовуватися лише наприкінці; передбачає високий ступінь творчості; домінуючим видом діяльності є ролево-ігрова, пригодницька.

Інформаційний проєкт: спрямований на збір інформації про об'єкт чи явище та ознайомлення учасників проєкту з інформацією; структура передбачає наявність мети, предмету інформаційного пошуку, джерела інформації, способів обробки, результат пошуку, висновки, презентацію, практичну спрямованість; аналіз інформації, узагальнення зібраних фактів; вимагає добре продуманої структури, можливості систематичної корекції в ході роботи над проєктом; обмін інформацією; залучення до обміну інформацією учасників різних вікових груп; чітко визначений результат, зорієнтований на інтереси учасників.

Створення проєктів – цікавий та дієвий метод навчання, який подобається і вчителям, і учням. Вони актуальні на будь-якому уроці та під час вивчення майже будь-якої теми. А ще навчальні проєкти чудово розвивають креативне мислення учнів та неабияк мотивують до навчання. Дійсно, цікавий проєкт може зробити для мотивації набагато більше, аніж просто розповіді про те, як корисно вчитися та які горизонти відкриваються перед освіченими людьми. Робота над таким проєктом може мотивувати дізнатися більше та зануритися в тему.

Із кожним роком українська освіта стає відкритішою. Усе більше розширюються прямі зв'язки між українськими та закордонними освітніми школами, все частіше впроваджуються в Україні інноваційні методи, нові освітні проєкти, навчальні курси і навіть освітні програми, засновані на передовому досвіді.

Завдяки цьому українська освіта швидко збагачується новим досвідом, підходами, освітніми технологіями та методами, які підвищують «конвертованість» у світі українських дипломів і атестатів, інваріантність, а як результат – поліпшується якість навчання в наших школах, знання нашої молоді стають конкурентноздатними.

Хочеться акцентувати увагу на закладі, який максимально залучений до участі у Всеукраїнських та міжнародних проєктах, має низку власних

(шкільних), – це комунальний заклад «Ліцей «Максимум» Кропивницької міської ради». Кравченко Надія Станіславівна працює директоркою у цьому закладі з 2010 року. Має багаторічний управлінський досвід у сфері освіти, включаючи організацію освітнього процесу, координацію діяльності педагогічного колективу та забезпечення ефективного функціонування навчального закладу; навички стратегічного планування, антикризового управління та впровадження освітніх інновацій; досвід успішної взаємодії з органами місцевого самоврядування, батьківською громадою та неурядовими організаціями; володіння сучасними підходами до підвищення якості освіти та розвитку учнів, а також забезпечення дотримання законодавчих та нормативних вимог у сфері освіти. Одним із пріоритетних напрямів роботи є проєктна діяльність <https://view.genially.com/68286955936bf42d1fd9a5cb/presentation-proyektna-diyalnist-yak-innovacijnij-trend>

Заклад залучений до участі у Всеукраїнських та міжнародних проєктах:

- Програма підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа освіта для демократичної стійкості»;
- Програма «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність в освіті»;
- М-18: ми – законотворці;
- Прозора школа.

Проєкти, реалізовані педагогами та учнями школи у 2024 році:

- Проєкт «МАКСмедіа: 10 кроків до істини» створений у межах програми «Розширення можливостей для дітей та молоді через навчання, розвиток навичок та UPSHIFT, реалізується ГО «СКЦ «Задзеркалля» за підтримки ЮНІСЕФ Україна та Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини через німецький державний банк розвитку KfW.

• Проєкт «Mental Maximum» у рамках освітньої програми «Освітній драйв» створений у межах програми «Розширення можливостей для дітей та молоді через навчання, розвиток навичок та UPSHIFT, реалізується ГО «СКЦ «Задзеркалля» за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) та Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини через німецький державний банк розвитку KfW.

• Продовжуються партнерські відносини між ліцеєм «Максимум» та освітніми закладами світу, започатковані у 2018 році під час традиційного щорічного фестивалю у м. Пуатьє. Цього року вже втретє команда вчителів та учнів ліцею взяла участь у фестивалі «Міжнародний тиждень» в Інноваційному ліцеї у м. Пуатьє Франція.

• Міжнародні проєкти у Німеччині «Надприродне Різдво» та «Сяюча мрія».

Успішна інтеграція проєктного навчання в освітнє середовище вимагає ретельного планування та зміни традиційних парадигм викладання. Для педагогів це означає розробку проєктів, які є не лише академічно строгими, але й глибоко захоплюючими та актуальними для життя учнів. Це передбачає створення середовища в класі, де дослідження, експерименти та співпраця не просто заохочуються, а є фундаментальними для навчального процесу.

Сучасний блогер Ігор Ріпа у своїй статті «Навчання на основі проєктів» стверджує, що «...однією з головних проблем у впровадженні PBL є необхідність переходу викладачів від ролі джерела знань до ролі фасилітатора навчання. Цей перехід вимагає від них спрямовувати, наставляти і підтримувати здобувачів освіти у їхніх проєктах, а не безпосередньо навчати їх». Крім того, існує потреба в адекватних ресурсах і навчанні для викладачів, щоб ефективно впроваджувати навчально-дослідницьку роботу в громаді.

Ще один виклик полягає в оцінюванні. Традиційні методи тестування можуть не повністю відображати глибину засвоєння знань і розвитку навичок у проєктному навчанні. Тому розробка нових стратегій оцінювання, які відображають цілісну природу PBL, має вирішальне значення. Вони можуть включати портфоліо, презентації та експертне оцінювання, які дають більш повне уявлення про навчання та досягнення учнів.

Незважаючи на ці виклики, переваги навчально-допоміжного навчання, що сприяють більш цікавому, релевантному та практичному навчанню, роблять його вартим зусиллям. Оскільки освіта продовжує розвиватися, PBL слугує маяком для орієнтованих на майбутнє, студентоцентризованих методик навчання.

Впровадження проєктної діяльності в закладах освіти є ключовим інноваційним трендом, який дозволяє підвищити ефективність навчального процесу, розвинути ключові компетентності учнів та сприяти прогресивному розвитку всього закладу. Ефективна реалізація проєктного підходу потребує системних зусиль керівників та педагогів.

Значення проєктного навчання в сучасному освітньому контексті виходить за рамки академічних досягнень. Воно полягає в підготовці учнів до того, щоб бути активними, зацікавленими та відповідальними громадянами у глобальному суспільстві. Зазираючи в майбутнє, ми бачимо, що проєктне навчання – це не просто метод викладання, а зміна парадигми в підході до освіти і навчання.

Список використаних джерел:

1. Алейнікова О.В. Управління проєктами: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за ред. С. Чернова, В. Воронкової. Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2015. С 95–116.
2. Булаш О.С., Фролова О.П. Формування психологічного клімату з використанням проєктних технологій. *Управління школою*. 2007. №34. С.9-21.
3. Бушуєв С.Д. Управління розвитком складних систем. Київ: 2014. № 18. С. 38.
4. Ващенко Л.М. Управління освітніми проєктами. Метод проєктів: традиції, перспективи, життєві результати: практико зорієнт. зб. Київ: Департамент, 2003. С. 34.
5. Довгань Л.Є. Управління проєктами: навчальний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

6. Дьюї Д. Досвід і освіта; [пер. з англ. Марії Василечко]. Київ: Кальварія, 2003. 84 с
9. Івасів О. В. Управління проєктами у закладі освіти. Київ: 2017. № 3. С. 1-3. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17176/1/4_Ivasiv.pdf.
10. Коберник О. М. Проектна технологія: можливості застосування в освіті. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2012. Вип. 36. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PVSSh_2012.
11. Лернер П. Проєктування як основний вид пізнавальної діяльності школярів. *Завуч*. 2003. с. 6-10.
12. КІШАН Надія. Проектна діяльність у Новій українській школі. *Педагогічний вісник Поділля*. 2022. №1. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Pedag_visnik_Podil%20_1_2022-23-24.pdf.
13. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній. Рівне : РОІППО, 2022. 168 с.
12. Розпутна М. В. Джон Дьюї як науковець, філософ та освітянин. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. URL: http://www.apfs.in.ua/v7_2015/35.pdf.
13. Юрженко В. Проектна технологія як основа технологічної підготовки шкільної молоді для діяльності в сучасних умовах. *Науково-педагогічні студії*. 2019. Вип. 3. С. 86-96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/naupedct_2019

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ УЧНІВ ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Людмила КІРІШКО,

*методист обласного навчально-методичного центру освітнього менеджменту та координації методичних формувань комунального закладу
«Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»*

Зміст освіти Нової української школи, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації особистості в суспільстві. Такий підхід вимагає розробку й застосування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти, оскільки в умовах сьогодення, навчання за індивідуальною освітньою траєкторією сприяє гармонійному розвитку особистості, її здатності до самоосвіти, самовдосконалення, розв'язання складних проблем, критичного мислення, ініціативності, лідерства, витривалості, стресостійкості, гнучкості та конкурентоспроможності.

Найбільш успішно вирішує це завдання той педагог, який знає і володіє набором різних форм і технологій освіти, може спланувати та реалізувати різноманіття освітніх траєкторій кожного учня.

Відповідно до пункту 9 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту»: «індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія